

Video-hometraining (VHT) in gezinnen met kinderen in de basisschoolleeftijd

meisje aan de beurt

jongen aan de beurt

samen touwtje springen

Integrale Zorg bij opvoedingsproblemen thuis en problemen in het functioneren op school bij kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar

WAT IS VHT? Video-hometraining (VHT) is een methode om gezinnen te helpen waar sprake is van opvoedingsproblemen en/of ontwikkelingsproblemen bij een of meerdere kinderen. De video-hotrainer bezoekt het gezin thuis, werkt samen met de ouders en betreft ook de leerkracht(en) bij het veranderingsproces. De begeleiding wordt met name uitgevoerd door het (school) maatschappelijk werk en aanbieders van jeugdmaatschappelijk werk. In sommige regio's wordt de begeleiding ook geboden door pedagogen en psychologen met een eigen praktijk. Uitgangspunt van VHT is dat bij gesignaleerde opvoedingsproblemen en/of ontwikkelingsproblemen bij het kind, allereerst de ouders worden toegerust om de communicatie met hun kind te verbeteren en aansluitend om de ontwikkeling van hun kind op een positieve manier te begeleiden. Het nauwkeurig analyseren en het bespreken van korte video-opnames van de 'alledaagse omgang' staat daarbij centraal. Door een gelijktijdige en goed afgestemde aanpak thuis en op school wordt een 'neerwaartse spiraal' omgebogen en positieve ontwikkeling in gang gezet.

VOOR WIE? VHT wordt ingezet in gezinnen met kinderen in de leeftijd van 4 – 12 jaar, waar de ouders lichte tot matige opvoedingsproblemen ervaren en/of één of meerdere kinderen thuis en/of op school probleemgedrag vertonen. VHT is bedoeld voor ouders die:

- opvoedingsspanning ervaren
- in 'een negatieve spiraal zitten' in de omgang met hun kind(eren)
- de 'gebruiksaanwijzing' van hun kind(eren) niet kunnen 'lezen'
- aangeven dat hun opvoedvaardigheden (op dat moment) tekort schieten

Het gaat bij de kinderen om:

- externaliserende gedragsproblemen zoals driftbuien, ongehoorzaamheid, agressief gedrag of sociale problemen
- internaliserende gedragsproblemen zoals teruggetrokkenheid, psychosomatische klachten, (faal) angsten, depressieve klachten, emotionele reactiviteit, weinig zelfvertrouwen of contactproblemen.

WERKWIJZE De analyse van korte video-opnames van de alledaagse omgang thuis, maakt de behoeftes en het functioneren van het kind voor de ouders inzichtelijk. Zij begrijpen hun kind beter en kunnen hierdoor weer aansluiten op het kind. De communicatie verbetert en het contact wordt hersteld. Als het kind zich door de ouders gehoord, gezien en begrepen voelt, komt de ontwikkeling bij het kind van binnenuit op gang. De resultaten zijn op de vervolgoptnames zichtbaar. De positieve ontwikkeling bij het kind kan m.b.v. de video-opnames gericht stap voor stap worden ondersteund. In plaats van 'praten over problemen', komt de nadruk te liggen op het stimuleren en ondersteunen van gezonde ontwikkeling. Indien er ook op school problemen zijn, maakt de video-hometrainer één opname in de klas en bespreekt deze met de leerkracht. In een afsluitend overleg met ouders en leerkracht(en) wordt vervolgens een goed afgestemde aanpak thuis en op school gerealiseerd door gezamenlijk o.l.v. de video-hometrainer een selectie van de beelden te bespreken.

DOEL Het doel van van VHT is het herstel van (of tot stand komen van) goed afgestemd contact en van positieve en adequate interacties tussen ouders en kind(eren). Waar gewenst en nodig worden aansluitend de opvoedingsvaardigheden van ouders verbeterd, zodat deze (weer) positief leiding kunnen geven aan de ontwikkeling van hun kind(eren). Goed afgestemde interactie tussen ouder en kind is de basis voor (het) herstel van een gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind en draagt bij aan vermindering van het probleemgedrag. Aansluitend wordt (op vraag van de ouders en/of de leerkracht) een goed afgestemde aanpak op school gerealiseerd en samenwerking tussen ouders en leerkracht tot stand gebracht.

HOE LANG? Na een kennismakingsgesprek worden achtereenvolgens door de video-hometrainer maximaal 5 video-opnames gemaakt van de 'alledaagse omgang

tussen ouder en kind' die steeds een week na de opname worden besproken met de ouders. In de klas wordt één keer gefilmd en deze opname wordt teruggekeken met de leerkracht. Tenslotte worden door de video-hometrainer een aantal videofragmenten in een gezamenlijk overleg met ouders en leerkracht(en) besproken. Duur van het hele begeleidingstraject: 3 tot 6 maanden.

RESULTATEN De resultaten van overzichtsstudies naar de effecten van video-feedback bij ouders zijn eensgezind positief. De meta-analyse van Fukkink (2008) laat een positief effect zien van video-feedback, inclusief VHT-programma's op het opvoedgedrag, de opvoedbeleving en op de ontwikkeling van het kind. VHT is opgenomen in de Databank Effectieve Interventies (DEI) van het NJi als 'goed onderbouwd'.

MAATSCHAPPELIJKE OPBRENGST Bij niet interneren kan opvoedingsstress zich ontwikkelen tot opvoedingsstress. Opvoedingsstress beïnvloedt het opvoedgedrag van ouders negatief en kan leiden tot inconsistent opvoeden, meer en harder straffen en een afwijzing van het kind en resulteert in een lagere sensitiviteit en minder ondersteuning. Bij alle aanmeldingen voor VHT is er sprake van spanning thuis door opvoedingsproblemen en bij de helft van de aangemelde kinderen wordt inzet van speciaal onderwijs of geïndiceerde hulpverlening overwogen. Teneinde deze negatieve spiraal om te buigen naar positieve ontwikkeling, richt VHT zich met name op (herstel van) goed afgestemd contact tussen ouder en kind. Onderzoek toont aan dat positieve interactie tussen ouder en kind niet alleen een voorwaarde is voor een gezonde ontwikkeling van het kind, maar tevens een beschermende factor is die kan compenseren voor kwetsbaarheden in het kind. Naast het gezin is de school een belangrijke context voor de ontwikkeling van kinderen. Emotionele ondersteuning die geboden wordt door de leerkracht kan deels compenseren voor (tijdelijke) beperkingen bij ouders.

samenwerken

concentratie

samen genieten